

Τα κοινωνικά ιατρεία αναζητούν ταυτότητα

Παρά το σημαντικό έργο τους, υπουργεία και δήμοι δεν διαθέτουν στοιχεία

Του ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΣΙΜΙΤΑΚΗ

Την τελευταία φορά που η περίπτωση τους απασχόλησε την επικαιρότητα ήταν όταν ανέλαβαν τη σίτιση και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των Σύρων προσφύγων της πλειατίας Συντάγματος. Δημοτικά και κοινωνικά ιατρεία συνέστησαν κατά τη διάρκεια εκείνης της κρίσης ένα άτυπο δίκτυο κέντρων προληπτικής ιατρικής και πρωτοβάθμιας υγείας με ανομοιογενή χαρακτηριστικά.

Όμως, τα κοινωνικά ιατρεία είναι, σύμφωνα με τους εθελοντές που τα λειτουργούν, δομές έκτακτης ανάγκης που δεν μπορεί να συνεχίσουν τη λειτουργία τους για πολύ ακόμα, ενώ τα δημοτικά ιατρεία είναι ένας θεσμός που προϋπήρχε της οικονομικής κρίσης, αλλά σήμερα αντιμετωπίζει πρόβλημα ταυτότητας. Χαρακτηριστικό του προβλήματος αυτού είναι το γεγονός ότι σε κανένα υπουργείο δεν υπάρχει καταγραφή τους, ενώ ούτε η ΚΕΔΕ ή οι Ιατρικοί Σύλλογοι της χώρας διαθέτουν σχετικά στοιχεία.

«Πιστεύουμε ότι στο 60% των 325 καλλικρατικών δήμων υπάρχουν δημοτικά πολυκέντρα. Σπυριζονται κατά κύριο λόγο σε εθελοντές ιατρούς και εκαρτώνται από την ευαισθησία κάθε δημάρχου και τα προβλήματα που κλείει να αντιμετωπίσει», λέει στην «Κ» ο κ. Γ. Πατούλης, πρόεδρος της ΚΕΔΕ και του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών. Στην Αθήνα προκειται να προστεθεί τους επόμενους μήνες ένα ακόμα πολυδύναμο δημοτικό ιατρείο, στα έξι που λειτουργούν αυτή τη στιγμή.

Αύξηση επισκέψεων

Στην πρωτεύουσα μιλούν τα στοιχεία: το 2013 επισκέφθηκαν τα δημοτικά ιατρεία 32.471 ασθενείς, εκ των οποίων 21.919 ήταν ελληνικής καταγωγής, 7.701 ήταν αλλοδαποί και 2.851 δεν δήλωσαν καμιά εθνικότητα. Κατά σειρά προτεραιότητας οι ασθενείς αυτοί επισκέφθηκαν τις ειδικότητες του παθολόγου, του δερματολόγου, του οδοντίατρου, του γυναικολόγου και του παιδίατρου. Κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2014, τα έξι ιατρεία δέχθηκαν 75% περισσότερους ασθενείς από όσους είχαν δεχθεί την ίδια περίοδο το 2013.

Ο λόγος για τον οποίο εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατακόρυφα η επισκεψιμότητα αυτών των υπηρεσιών είναι ότι έχουν πλέον τη δυνατότητα να συνταγογραφούν ηλεκτρονικά φάρμακα σε ασφαλισμένους του ΠΕΔΥ, εξαιρουμένου μάλιστα του πάθους που έχει επιβληθεί στους γιατρούς. «Τα ιατρεία αυτά παίζουν ιδιαίτερα σημαντικό κοινωνικό ρόλο, αφού εξηπνερτούν μεταξύ άλλων ανασφάλιστους, μετανάστες με ή χωρίς χαρτί και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Διεκδικούμε τώρα τη συνταγογράφηση και για ανασφάλιστους, όπως γίνεται στα νοσοκομεία», λέει η κ. Μαρία Στρατηγάκη, αντιδήμαρχος

Κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2014, τα έξι ιατρεία του Δήμου Αθηναίων δέχθηκαν 75% περισσότερους ασθενείς από όσους είχαν δεχθεί την ίδια περίοδο το 2013.

Στον Δήμο Αθηναίων, από τους 32.471 ασθενείς που κατέφυγαν το 2013, οι 21.919 ήταν ελληνικής καταγωγής, 7.701 ήταν αλλοδαποί και 2.851 δεν δήλωσαν καμιά εθνικότητα.

κοινωνικής αλληλεγγύης και πρόνοιας του Δήμου Αθηναίων.

Το παράδοξο είναι ότι παρά την αδυναμία προανατολισμού τους, οι δομές αυτές προσφέρουν τόσο σε επίπεδο κοινωνικής πρόνοιας (ανασφάλιστοι που χρειάζονται ιατρική φροντίδα), όσο και σε επίπεδο πρόληψης και προστασίας της δημόσιας υγείας. Πριν από λίγες μέρες, τα δημοτικά ιατρεία της Αθήνας έκαναν δωρεάν τεστ ΠΑΠ σε γυναίκες άνω των 25 ετών, ανεξαρτήτως της ασφαλιστικής τους κάλυψης. Τα στατιστικά δείχνουν ότι μόνο το 30% των γυναικών πραγματοποιεί το τεστ κάθε τρία χρόνια, όπως θα έπρεπε. Ο στόχος της καμπάνιας του δήμου ήταν να εντοπίσει γυναίκες που μπορεί να εμφανίσουν συμπτώματα ασθενειών, όπως ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας. Η προηγούμενη καμπάνια του Δήμου Αθηναίων αφορούσε σε σπιρομετρήσεις και αποκάλυψε ότι ένα ποσοστό της τάξης περίπου του 25% των ανθρώπων που εξετάστηκαν δεν γνώριζε ότι πάσχει από Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια.

Η ιδέα της μετατροπής των δημοτικών ιατρείων σε κέντρα πρόληψης βασίζεται σε μια αναλυτική μελέτη της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας που έγινε για λογαριασμό του υπουργείου Υγείας προ

πενταετίας με τίτλο: «Ανοικτά Κέντρα Προστασίας της Υγείας». «Δεν πρέπει να διασπάσουμε την εθνική προσπάθεια για τη δημιουργία συστημάτων πρωτοβάθμιας υγείας. Εκεί που υπάρχει πεδίο δράσης για τα δημοτικά ιατρεία είναι στη συμβουλευτική, στην προληπτική ιατρική, στη νοσηλευτική και στη χρήση νέων τεχνολογιών», λέει ο κ. Γιάννης Κυριόπουλος, τέσσερις φορές κοσμήτορας της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της εν λόγω έρευνας, τα δημοτικά ιατρεία θα μπορούσαν να παίξουν ρόλο στο να μειωθούν οι εκτροές (η Ελλάδα κατέχει την πρώτη στην Ευρώπη), να καταπολεμηθεί η παχυσαρκία, να μειωθεί δραστικά ο αριθμός των επισκέψεων στις δομές υγείας (το 75% αυτών αφορά σε συνταγογράφηση για χρόνια νοσήματα και απλές πράξεις, όπως ενέσεις) κ.ά. Η πρόταση των Ανοικτών Κέντρων εδράζεται στη φιλοσοφία των one stop shops και αυτό ακριβώς έχει αξιοποιήσει μια άλλη πρόταση του κ. Πατούλη, η οποία υλοποιείται από 14 δήμους αυτή τη στιγμή: τα ΚΕΠ Υγείας. «Σκοπός είναι η ενμέρωση, ευαισθητοποίηση και πρόληψη των επτά θανάσιμων νοσημάτων, όπως ορίζονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας», καταλήγει.

Πρωτοεμφανίσθηκαν το 1930, επί δημαρχίας Σπύρου Μερκούρη

Δεν είναι ευρέως γνωστό, αλλά ο θεσμός των δημοτικών ιατρείων ιδρύθηκε κατά τη δεκαετία του 1930, επί δημαρχίας Σπυριδώνος Μερκούρη στην Αθήνα, ο οποίος και εγκαίνισσε τρία κεντρικά ιατρεία και τρία «λαϊκά» (στις γειτονίες). Ιδιαίτερα σημαντική θεωρείται η προσφορά τους κατά τον πόλεμο του '40, ενώ η μόνη περίοδος κατά την οποία έπαυσαν να λειτουργούν ήταν η περίοδος

της δικτατορίας. Επανορθωμένα έμειναν ως Συμβουλευτικό Σταθμό Υγείας επί δημαρχίας Μιλτιάδη Εβερτ το 1987 και από τότε δεν έχει αλλάξει πολύ η φιλοσοφία που προτείνεται για τη λειτουργία τους. «Κατά τη δεκαετία του '80 βρεθήκαμε με τρία παράλληλα δημόσια συστήματα υγείας, το ΕΣΥ, το ΙΚΑ και τα δημοτικά ιατρεία. Αυτό ήταν βολικό για τους δημάρχους που έκαναν

την πολιτική τους και για τους γιατρούς που ήθελαν να αλιεύουν πελατεία», λέει στην «Κ» ο κ. Γεώργιος Ντιουνιός, καθηγητής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας. «Αυτός είναι όμως και ο λόγος για τον οποίο εγκαταλείφθηκαν σε πολλές περιοχές, όπως στον Πειραιά, όπου διαθέτουν εξοπλισμό και εγκαταστάσεις μεν, έχουν ελληνικές προσωπικό δε», τονίζει ο ίδιος.